

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

04 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti

Judecători – Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac și Victor Boico,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui

Chicu Constantin Xxx, născut la xxx, originar și domiciliat în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 06.08.2018 - 21.12.2018;

Instanță de apel: 17.01.2019 - 01.04.2019;

Instanță de recurs: 06.06.2019 - 04.02.2020.

Asupra recursurilor declarate, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Strășeni, sediul Central din 21 decembrie 2018, Chicu Constantin a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.171 alin.(2) lit. b²) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală, Chicu Constantin a fost învinuit că, la 24 noiembrie 2017, aproximativ la ora 20:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică și având intenția întreținerii unui raport sexual forțat cu sora sa, Xxx, aflându-se în gospodăria părinților săi situată în s. Lozova, r-nul Strășeni, în timp ce se afla cu Xxx în beciul din gospodărie, prin constrângerea fizică a ultimei, profitând de faptul că ultima se afla în stare de ebrietate alcoolică avansată, intenționat, a dezbrăcat-o cu forța de haine și astupându-i gura cu mâna ca să nu poată striga, contrar voinței ultimei a întreținut un raport sexual forțat.

Acțiunile lui Chicu Constantin au fost calificate în temeiul art.171 alin.(2) lit.b²) Cod penal, adică violul, după semnele calificative „raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică a persoanei, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința, săvârșit asupra unui membru de familie”.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Chicu Constantin să fie

recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.171 alin.(2) lit.b²) Cod penal și să i se aplice pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea cererii declarate, apelantul a invocat că, prima instanță nu a luat în considerație declarațiile părții vătămate Xxx date la etapa urmăririi penale și declarațiile suplimentare ale acesteia, conform cărora, violul a avut loc; declarațiile părții vătămate date în ședința de judecată a primei instanțe, conform cărora, violul nu a avut loc, urmează a fi apreciate critic, deoarece nu sunt coerente; nu s-a ținut cont de declarațiile martorului Sîrbu Vasile, care a declarat că inculpatul i-a povestit că a violat-o pe Xxx în beci, în seara în care au fost la benzinărie; instanța nu a apreciat corect declarațiile părții vătămate date în fața experților judiciari psihologi.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2019, a fost respins ca nefondat apelul, cu menținerea sentinței.

5. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, prima instanță a conchis corect de a-l achita pe inculpatul Chicu Constantin de învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art.171 alin.(2) lit.b²) Cod penal, din motiv că, nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Pentru a concluziona că inculpatul Chicu Constantin urmează a fi achitat de învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art.171 alin.(2) lit.b²) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, prima instanță a examinat următoarele probe: declarațiile părții vătămate Xxx (f.d.167-169); martorilor Chicu Vera (f.d.175-180), Sîrbu Vasile (f.d.181-183) și Chicu Xxx (f.d.189-191); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 26.11.2017 și tabelul foto (f.d.3-8); procesul-verbal de confruntare din 14.06.2018 dintre partea vătămată Xxx și învinuitul Chicu Constantin (f.d.66); procesul-verbal de confruntare din 14.06.2018 dintre partea vătămată Xxx și martorul Chicu Vera (f.d.67-69); raportul de expertiză judiciară nr.201835A0199 din 28.05.2018, (f.d.79-84); raportul de expertiză medico-legală nr.201831D0080 din 14.06.2018 (f.d.90).

Astfel, reieșind din probele cercetate supra, s-a stabilit cu certitudine că, inculpatul Chicu Constantin urmează a fi achitat de învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art.171 alin.(2) lit.b²) Cod penal - violul, adică „raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică a persoanei, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința, săvârșit asupra unui membru de familie”, din motiv că, nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În speță, declarațiile părții vătămate și ale martorilor nu confirmă vinovăția inculpatului Chicu Constantin în privința săvârșirii infracțiunii. Nici audierea părții vătămate Xxx nu a demonstrat în afara oricărui dubiu vinovăția inculpatului Chicu Constantin, aceasta fiind unica probă pe care partea acuzării își întemeiază învinuirea.

Astfel, aceasta, în ședințele de judecată ale primei instanțe și ale instanței de apel a declarat că, aflându-se în stare de ebrietate nu-și dă seama ce gândește, iar violul nu a avut loc. A sunat la poliție spunând că fratele acesteia a violat-o, dar de fapt nu a fost așa. Ea a spus aceste lucruri dorind să se răzbune, deoarece fratele nu o primea în gospodărie, iar ea la acel moment locuia la Tăcu Stepan, care o bătea.

De asemenea, și martorii Sîrbu Vasile, Chicu Xxx, Chicu Vera nu au confirmat că Chicu Constantin a săvârșit infracțiunea de viol, aceștia declarând că în seara respectivă Chicu Constantin și Xxx nu au fost în beci, unde partea acuzării presupune că a avut loc

violul, iar vinul consumat la masă a fost adus din beciul gospodăriei de către Chicu Xxx și Chicu Vera.

Instanța de apel a reținut că, partea vătămată Xxx a declarat la etapa urmăririi penale că a fost violată de către fratele său în beciul casei părinților săi. Instanța de apel a menționat că partea vătămată, atunci când a sunat la poliție, precum și când a fost audiată, era în stare de ebrietate, fapt confirmat prin rezultatul testului Drager.

Ulterior, în ședințele de judecată ale primei instanțe și ale instanței de apel, partea vătămată a declarat că la poliție a spus că a fost violată în beci, dar ceia ce a declarat nu corespunde realității. La poliție a fost audiată de mai multe ori și de fiecare dată a menționat că a fost violată de către fratele său Constantin fiind în stare de ebrietate.

Ținând cont de cele stabilite supra, prima instanță a conchis corect că nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare declarațiile părții vătămate date la etapa urmăririi penale, deoarece în ședințele de judecată aceasta a negat cu vehemență veridicitatea acestor declarații, menționând că nu ar fi fost violată de către fratele său.

În acest context, instanța de apel a considerat neîntemeiate argumentele apelantului precum că prima instanță nu a luat în considerație declarațiile părții vătămate Xxx date la etapa urmăririi penale și declarațiile suplimentare ale acesteia, conform cărora, violul a avut loc. Or, declarațiile părții vătămate date la etapa urmăririi penale sunt confuze și diferite. Astfel, la prima sa audiere efectuată la 07.12.2017, Xxx a declarat că a fost violată de către fratele său Chicu Constantin în beci, după care tot ea, în aceeași audiere, declară că era beată și nu ține minte ce s-a întâmplat cu adevărat, deoarece nu este sigură că fratele său ar fi violat-o, din motiv că o zi mai înainte a întreținut relații sexuale cu concubinul său și crede că a încurcat ceva, din acest motiv vrea să retragă plângerea pentru că nu este sigură că Chicu Constantin ar fi supus-o unui raport sexual, depunând și o cerere în acest sens, privind încetarea pre căutării procesului penal, iar la audierea suplimentară din 09.02.2018 partea vătămată a depus declarații desfășurate, de această dată solicitând tragerea fratelui său la răspundere pentru fapta care a comis-o (f.d.15-16, 53-56).

De asemenea, instanța a reținut că, plângerea părții vătămate înregistrată în registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni a Inspectoratului de poliție Strășeni nr.20173300840 din 26.11.2017 a fost depusă de către Xxx în stare de ebrietate avansată, fapt confirmat prin rezultatul testului „Drager”, prin care la Xxx s-a atestat în aerul respirat o concentrație a alcoolului de 1,30 mg/l, acest fapt fiind confirmat și de către partea vătămată în ședința de judecată, care a menționat că era beată atunci când a fost audiată la Inspectoratul de poliție (f.d.22).

Instanța de apel a considerat neîntemeiate argumentele apelantului precum că declarațiile părții vătămate date în ședința de judecată a primei instanțe, conform cărora, violul nu a avut loc, urmează a fi apreciate critic, deoarece nu sunt coerente. Or, după cum s-a stabilit supra, anume declarațiile părții vătămate date la etapa urmăririi penale nu sunt coerente, iar cele date în ședințele de judecată ale primei instanțe și ale instanței de apel sunt consecvente.

La fel, în ședințele de judecată ale primei instanțe și ale instanței de apel, inculpatul Chicu Constantin a declarat că au mai fost cazuri când Xxx servea băuturi alcoolice și suna la poliție sau la ambulanță fără motiv. Aceleași circumstanțe le-a confirmat și partea vătămată.

Astfel, la materialele dosarului este anexată copia raportului privind înregistrarea în

Registrul de evidență a informațiilor referitoare la infracțiuni, a apelului Zinaidei Chicu la numărul unic „112” la 12.06.2018, informând despre faptul că la 26.06.2018 a fost luată de persoane necunoscute și violată de către fratele său. Pe faptul dat, la 14.06.2016 Zinaidei Chicu i-a fost întocmit proces - verbal cu privire la contravenție în baza art.342 Cod contravențional, din motivul chemării intenționate false a poliției (f.d.91-92).

Astfel, raportând declarațiile confuze ale părții vătămate date la etapa urmăririi penale la acțiunile acesteia din 12.06.2018, când a declarat la poliție despre comiterea iarăși a unui viol, este justificată concluzia primei instanțe de a nu pune la îndoială veridicitatea declarațiilor lui Xxx date în ședințele de judecată precum că ar fi declarat fals la poliție.

Mai mult, aceste declarații colaborează cu afirmațiile părții vătămate că a sunat la poliție și a declarat despre viol dorind să se răzbune pe fratele său Chicu Constantin, pentru faptul că acesta nu o primește acasă.

Instanța de apel a reținut că, la materialele dosarului este anexat raportul de expertiză medico - legală nr.201831D0080 din 14.06.2018, conform căruia, la Xxx s-au depistat leziuni corporale sub formă de plăgi pe cap și mâna stângă, echimoze și excoriații pe față, care s-au format sub acțiunea traumatică a unui corp contondent, posibil în timpul și circumstanțele indicate, duce la dereglarea sănătății până la 21 zile, se califică ca vătămări corporale ușoare. La moment himenul este deflorat cu rupturi vechi, cicatrizate. Frotiuri și tampon cu conținut vaginal nu au fost colectate.

În ceea ce privește raportul nominalizat, prima instanță a conchis corect că acesta nu poate fi reținut și pus la baza sentinței de condamnare, or acesta a fost efectuat în baza raportului de constatare din 07.12.2017, unde însăși partea vătămată la etapa urmăririi penale, atât la expert, cât și la audieri, a susținut că fratele ei nu a aplicat violență fizică, iar ce ține de leziunile depistate la momentul când a trecut expertiza la Liviu Gherman, a menționat că cu o zi înainte de a merge la expert a avut un conflict cu concubinul Ștefan, cu care s-a bătut și leziunile date au fost cauzate de către acesta, dar nu a sesizat poliția, pentru că era vinovată și ea (f.d.57).

Astfel, reieșind din circumstanțele elucidate, instanța de apel a considerat că prima instanță a conchis corect că partea acuzării nu a prezentat probe pertinente și concludente care să confirme în afara oricărui dubiu că ar fi avut loc infracțiunea prevăzută la art.171 alin.(2) lit. b²) Cod penal imputată lui Chicu Constantin, urmând a fi adoptată o sentință de achitare în temeiul art.390 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală.

La fel, instanța a considerat neîntemeiate argumentele apelantului precum că Chicu Constantin ar fi comis fapta incriminată, or, în lipsa unor probe care să confirme că fapta a fost comisă de către acesta, în temeiul art.389 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe examinate de instanța de judecată și nu poate fi bazată pe presupuneri.

Instanța de apel a considerat neîntemeiate argumentele apelantului precum că nu s-a ținut cont de declarațiile martorului Sîrbu Vasile, care a declarat că inculpatul i-a povestit că a violat-o pe Xxx în beci, în seara în care au fost la benzinărie. Or, de fapt martorul Sîrbu Vasile a declarat la etapa urmăririi penale că, „a aflat din discuția cu Ștefan și Viorel că Zina a spus la poliție că, a fost violată de Costea în noaptea când toți au servit la benzinărie” (f.d.62).

Ulterior, în ședința de judecată a primei instanțe, martorul Sîrbu Vasile a declarat că,

„a auzit peste câteva zile că în acea zi când au fost pentru a servi băuturi alcoolice, precum că Chicu Constantin a violat-o pe Xxx, dar Chicu Constantin a menționat că nu a făcut așa ceva. A doua zi a aflat că, Xxx a fost violată, iar despre viol a aflat de la Constantin, dar și de la sora acestuia, Mariana” (f.d.181 - 183).

Astfel, contrar alegațiilor apelantului, din declarațiile martorului Sîrbu Vasile nu rezultă că, inculpatul i-a povestit că, a violat-o pe Xxx, dar reiese că, martorul a aflat despre cazul respectiv de la inculpat, precum și de la sora acestuia, Mariana.

De asemenea, instanța de apel a considerat neîntemeiate argumentele apelantului precum că, instanța nu a apreciat corect declarațiile părții vătămate date în fața experților judiciari psihologi.

Instanța de apel a reținut că, potrivit raportului de expertiză judiciară nr.201835A0199 din 28.05.2018, Xxx a fost supusă expertizei psihiatrico - psihologice în condiții de ambulatoriu, ca victimă a infracțiunii de viol și s-a constatat că aceasta nu suferă de careva maladie psihică cronică, nu necesită aplicarea unui tratament medical forțat, conform stării psihice partea vătămată putea să conducă cu acțiunile sale și putea să le conștientizeze, este capabilă să perceapă corect circumstanțele care au importanță pentru cauză și poate depune declarații în fața judecății. Ținând cont de particularitățile psihologice, Xxx putea să perceapă corect circumstanțele cazului și este în stare de a face declarații (f.d.79-84).

Astfel, instanța de apel a conchis că sunt relevante și au valoare de probă concluziile raportului de expertiză, dar nu declarațiile persoanei supuse expertizei, declarații date în fața expertului judiciar, analiza cărora presupune o pregătire specială, așa cum o are expertul, motiv pentru care și sunt relevante concluziile expertului.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs de către procuror, care invocând prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, din aceleași motive care au fost expuse și în cererea de apel, considerând că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul său, respectiv hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, instanța le apel, nu a depus efortul necesar pentru a nu lăsa nici un aspect al complexului faptic nestabil, astfel încât a mers pe ideea preconcepută a instanței de fond, privind nevinovăției inculpatului.

Mai mult, instanța de apel nu a luat măsurile necesare pentru ca probele concludente și utile, prezentate de partea acuzării să fie cercetate și apreciate la justa lor valoare, astfel că toate elementele de fapt să aibă o relevanță juridică, iar prin această inactivitate instanța de apel a provocat o stare de incertitudine și neclaritate cu privire la soluția adoptată, or cum se explică faptul că fiecare din criticile invocate de către instanța de apel referitor la probele aduse în sprijinul învinuirii imputate inculpatului sunt expuse selectiv preluate din soluția adoptată de către prima instanță, în speța dată.

Cu referire la componența de infracțiune prevăzută de art.171 alin.(2) lit.b²) Cod penal, încriminat prin rechizitoriu inculpatului Chicu Constantin, acuzarea remarcă, că din considerentele teoretice desprindem, că infracțiunile privind viața sexuală, au o profundă semnificație antisocială, or acestea generează repercusiuni deosebit de dăunătoare pe plan social, periclitând desfășurarea normală a vieții sexuale a persoanelor.

De aceea, experiențele psihotraumatizante, cum este violul săvârșit asupra unui membru al familiei, care a constituit obiectul examinării în speță, au un caracter de

brutalitate și generează sentimente de vinovăție sexuală, cu consecințe grave asupra personalității individului și a comportamentului sexual al acestuia.

Astfel, ambele instanțe de judecată, absolut nefondat la adoptarea soluției de achitare a inculpatului Chicu Constantin, au pus la îndoială credibilitatea și sinceritatea declarațiilor depuse de către partea vătămată Xxx, astfel încât consideră că violul săvârșit de inculpat asupra surorii sale era imposibil și irealizabil, devreme ce nemijlocit victima a prezentat declarații contradictorii în acest sens, or, în opinia acuzării, fără îndoială abuzul sexual la care a fost supusă partea vătămată prin manifestări joshnice și primitive, a avut un ecou profund asupra victimei, care și-a asumat culpa și rușinea acestei infracțiuni.

Instanța de apel urma să rețină ca fiind pertinente și concludente declarațiile părții vătămate Xxx prezentate la etapa urmăririi penale, precum și declarațiile suplimentare, devreme ce acestea sunt coerente și făcute în mod detaliat, din care se desprind circumstanțele în care s-a derulat evenimentul infracțional.

Cele relatate de partea vătămată indică clar că, victima fiind sora inculpatului, a mizat pe afecțiunea presupusă a lui Chicu Cinstantin, iar această circumstanță a fost exploataată de făptaș la comiterea infracțiunii, or în mod logic evident că partea vătămată fiind sora inculpatului nu putea admite nici măcar conceptual un abuz sexual din partea fratelui său, acțiuni care contravin unor principii morale a societății.

Faptul că declarațiile părții vătămate și ponderea acestora au o importanță majoră, reiese nemijlocit și din declarațiile martorilor Chicu Vera și Chicu Xxx care au confirmat faptul că, în seara zilei comiterii violului, și anume, la 24.11.2017, în timp ce stăteau la masă, Chicu Constantin și Xxx ambii au ieșit din casă pentru a fuma și respectiv, până la revenirea acestora a durat ceva timp, după care Xxx i-a povestit mamei sale despre faptul violului comis de către Chicu Constantin asupra sa, însă nu a găsit susținere din partea acesteia și a plecat acasă, iar a apelat organele de poliție când a avut posibilitate să găsească un telefon.

Acest aspect important a fost neglijat de către ambele instanțe de judecată, anume acest detaliu demonstrează că partea vătămată pâna a sesiza organele de drept, i-a mărturisit mamei sale că a fost abuzată sexual de către fratele său, însă aceasta nu a acordat deplină credibilitate celor relatate de fiica sa Xxx.

Relevante sub aspect probatoriu sunt și concluziile specificate în raportul de expertiză judiciară nr.201835A0199 din 28.05.2018, prin care a fost supusă expertizei psihiatrico-psihologică în condiții de ambulatoriu cet. Xxx victimă a infracțiunii de viol, prin care s-a constatat că partea vătămată nu suferă de careva maladie psihică cronică, nu necesită aplicarea unui tratament medical forțat, conform stării psihice partea vătămată putea să conducă cu acțiunile sale și putea să le conștientizeze, este capabilă să perceapă corect circumstanțele, care au importanță pentru cauză și poate depune declarații în fața judecății.

Ținând cont de particularitățile psihologice Xxx putea să perceapă corect circumstanțele cazului și este în stare de a face declarații.

Instanța de apel urma să evalueze credibilitatea declarațiilor părții vătămate, apreciindu-le direct în coroborare cu alte probe prezentate de partea acuzării, cum ar fi: procesul-verbal de confruntare din 14.06.2018, efectuată între partea vătămată Xxx și învinuitul Chicu Constantin, în cadrul căruia învinuitul a refuzat să fie efectuată acțiunea procesuală; procesul-verbal de confruntare din 14.06.2018 efectuată între partea vătămată Xxx și martorul Chicu Vera, în cadrul căruia ultimii și-au menținut declarațiile depuse anterior.

Totodată instanțele de judecată, urmau să dea o apreciere corespunzătoare declarațiilor depuse de către partea vătămată în cadrul expertizării acesteia de către experții judiciari psihologi și psihiatru în raportul de expertiză judiciară nr.201835A0199 din 28.05.2018 în cadrul căreia Xxx a relatat referitor la circumstanțele cazului, specificând că în ziua respectivă a servit vin, fratele ei tot era beat, s-au coborât în beci în doi să servească vin în continuare, el a agresat-o de gât, i-a dat 2-3 palme peste față, a violat-o în formă normală, apoi și-a cerut iertare. A fost la poliție a doua zi. Repetă de câteva ori că l-a iertat pe fratele său, deoarece mama a rugat-o, în același timp dorește ca el să răspundă după lege.

De asemenea, Xxx în cadrul expertizării a descris într-un limbaj simplu evenimentele produse, importante pentru dosar. Afirmă că „*fratele meu Constantin a încercat să mă violeze în beci, eram beți amândoi și nu putea scăpa din mâinile lui, a venit mama și a început să strige, el s-a speriat și m-a lăsat în pace*”.

Conform concluziei raportului de expertiză judiciară nr.201835A0199 din 28.05.2018 prin care a fost supusă expertizei psihiatrico-psihologică în condiții de ambulatoriu cet. Xxx nu suferă de careva maladie psihică cronică, prezintă dg: „Retardare mentală ușoară”. După evenimentele desfășurate cet. Xxx nu suferă de careva maladie psihică cronică, prezintă dg: „Retardare mentală ușoară”.

Cele enunțate supra denotă că ambele instanțele de fond au apreciat eronat declarațiile părții vătămate și al probelor acuzării, or din relevanța acestor probe desprindem că acțiunile inculpatului Chicu Constantin se încadrează în conjunctura infracțiunii de viol săvârșit asupra, unui membru de familie, prevăzută de art.171 alin.(2) lit. b²) Cod penal.

La fel, se relevă că ambele instanțe de judecată nu au supus unei aprecieri minuțioase materialul probator administrat în cauza, sub aspectul laturii subiective a faptei imputate inculpatului care semnalizează o intenție directă în dorința satisfacerii necesității sexuale.

Acuzarea consideră că instanța de apel, la adoptarea deciziei, a repetat eroarea de drept admisă de către instanța de fond și nu a dat apreciere justă suportului probatoriu prezentat de către acuzare, astfel încât concluzia instanței de apel este inacceptabilă, deoarece probele acuzării au fost supuse unei minuțioase cercetări în ambele instanțe, făcându-se referire la declarațiile detaliate ale participanților la proces, iar în astfel de condiții, instanței de apel, îi rămânea doar să aprecieze aceste probe, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

7. Judecând recursul ordinar declarat de procuror, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că, acesta urmează a fi respins ca inadmisibil, din următoarele considerente de fapt și de drept.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Colegiul lărgit consideră nefondate alegațiile acuzatorului de stat sub aspectul temeiului de drept prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, deoarece nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art.art.414 alin.(1), (5), 417 alin.(8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit remarcă faptul că, potrivit normelor art.414 alin.(1) Cod de procedură penală instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Prevederile art.414 alin.(5) Cod de procedură penală stabilesc că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit prevederilor art.417 alin.(8) Cod de procedură penală decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Din materialele cauzei penale, Colegiul lărgit constată că Chicu Constantin a fost pusă sub învinuire în baza art.171 alin.(2) lit. b²) Cod penal, adică violul, după semnele calificative „*raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică a persoanei, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința, săvârșit asupra unui membru de familie*”, iar prima instanță a pronunțat o sentință de achitare în privința lui Chicu Constantin de sub învinuirea imputată, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, soluție menținută de către instanța de apel, care a reținut că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra nevinovăției inculpatului de săvârșirea infracțiunii imputate.

Analizând decizia atacată, Colegiul penal consideră, că instanța de apel legal și întemeiat a menținut soluția primei instanței, deoarece la judecarea apelului declarat de procuror, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, respectând prevederile art.414 alin.(1), (5) și 417 alin.(8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de partea acuzării, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat în pct.5. din prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

Mai mult ca atât, Colegiul penal lărgit menționează că, temeiurile invocate de către recurent privind dezacordul său cu aprecierea probelor de către instanța de fond, precum și argumentele acestuia, au constituit obiect de examinare la judecarea cauzei în instanța de apel și asupra acestora instanța judecătorească s-a expus argumentat în hotărârea pronunțată.

Subsidiar, Colegiul penal lărgit subliniază că, potrivit jurisprudenței CtEDO nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanțele inferioare. Or, în cazul în care acestea și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c.Finlandei*).

Cu referire la alegația procurorului, precum că instanțele de fond în mod eronat au efectuat o interpretare unilaterală a probelor, denaturând conținutul lor și au pus la îndoială credibilitatea și sinceritatea declarațiilor depuse de către partea vătămată Xxx, raportând însă aceste argumente la conținutul deciziei atacate, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel a dat o argumentare amplă soluției pronunțate, susținând în acest sens că nu pot fi puse

la baza unei sentințe de condamnare declarațiile părții vătămate date la etapa urmăririi penale, deoarece în ședințele de judecată aceasta a negat cu vehemență veridicitatea acestor declarații, menționând că nu ar fi fost violată de către fratele său. Or, declarațiile părții vătămate date la etapa urmăririi penale sunt confuze și diferite. Astfel, la prima sa audiere efectuată la 07.12.2017, Xxx a declarat că a fost violată de către fratele său Chicu Constantin în beci, după care tot ea, în aceeași audiere, declară că era beată și nu ține minte ce s-a întâmplat cu adevărat, deoarece nu este sigură că fratele său ar fi violat-o, din motiv că o zi mai înainte a întreținut relații sexuale cu concubinul său și crede că a încurcat ceva, din acest motiv vrea să retragă plângerea pentru că nu este sigură că Chicu Constantin ar fi supus-o unui raport sexual, depunând și o cerere în acest sens, privind încetarea pre căutării procesului penal, iar la audierea suplimentară din 09.02.2018 partea vătămată a depus declarații desfășurate, de această dată solicitând tragerea fratelui său la răspundere pentru fapta care a comis-o (f.d.15-16, 53-56), menționând că partea acuzării nu a prezentat probe pertinente și concludente care să confirme în afara oricărui dubiu că ar fi avut loc infracțiunea prevăzută la art.171 alin.(2) lit. b²) Cod penal imputată lui Chicu Constantin. Colegiul penal lărgit consideră că este nefondată alegația recurentului și atrage atenția că, potrivit art.99 alin.(1) în procesul penal, probatoriul constă în invocarea de probe și propunerea de probe, admiterea și administrarea lor în scopul constatării circumstanțelor care au importanță pentru cauză, iar art.100 alin.(4) prevede că, toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective.

Prin urmare, prevederile enunțate supra au fost respectate de către instanțele de fond, astfel că, prin prizam art.101 Cod de procedură penală, fiecare probă a fost apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor și instanțele de judecată au pus la baza soluției numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și au motivat admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Astfel, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că, argumentele invocate de către acuzare sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse, deoarece instanțele ierarhic inferioare și-au motivat în deplină măsură soluția adoptată de către acestea în sensul achitării lui Chicu Constantin de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.171 alin.(2) lit. b²) Cod penal, constatând cu certitudine, prin analiza obiectivă a cumulului de probe, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În aceste condiții instanța de recurs consideră, că n-a fost constatată prezența în speța examinată a unei erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate, deoarece instanța de apel n-a admis o eroare, care ar afecta soluția acesteia.

Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art.414-419 Cod de procedură penală, de aceea recursul ordinar declarat de procuror urmează a fi respins ca inadmisibil.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul

penal lărgit,

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui *Chicu Constantin Xxx*, cu menținerea hotărârii contestate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 05 martie 2020

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico

O p i n i e s e p a r a t ă
a judecătorilor Toma Nadejda și Cobzac Elena

Conform art. 339 alin. (7), 340 alin. (3) Cod de procedură penală, în cauza penală privind-l pe *Chicu Constantin Xxx*.

1. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 04 februarie 2020, a fost respins, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui Chicu Constantin Xxx, cu menținerea hotărârii contestate.

2. Am semnat cu respect decizia, dar, cu privire la soluția adoptată, exprimăm dezacordul cu majoritatea completului de judecată, deoarece considerăm că recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, urma a fi admis, cu casarea deciziei și remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

3. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 21 decembrie 2018, Chicu Constantin a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (2) lit. b²) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

4. Instanța de apel, prin decizia adoptată la 01 aprilie 2019, a respins ca nefondat apelul procurorului, cu menținerea sentinței.

5. Analizând textul deciziei recurate (f.d. 43-51 v. II), în coraport cu motivele invocate de procuror, se atestă că decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență în partea motivării soluției adoptate, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume, *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

În acest sens, remarcăm că potrivit practicii judiciare constante, în conformitate cu prevederile art. 390 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală sentința de achitare în cazul în care nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, se adoptă atunci când faptele incriminate inculpatului nu au avut loc ori când consecințele indicate în învinuire s-au produs în urma acțiunilor persoanei căreia i s-a pricinuit dauna sau indiferent de voința cuiva, de exemplu cazul fortuit, fapta săvârșită fără vinovăție. Astfel, sentința de achitare, în cazul în care nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, se pronunță, în primul rând, atunci când faptele incriminate inculpatului nu au fost săvârșite.

În contextul celor expuse, se relevă, că instanțele de judecată atunci când constată că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, urmează să-și argumenteze soluția prin prisma tuturor probelor acumulate în dosar, care trebuie apreciate multilateral și obiectiv. În acest sens, se are în vedere faptul că, instanța de apel la judecarea cauzei trebuia să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate inculpatului, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, constatăm că, instanța de apel nu a analizat aspectele învinuirii înaintate lui Chicu Constantin Xxx prin rechizitoriu, nu a evaluat toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, astfel în instanțele de fond au fost examinate următoarele probe și anume:

- declarațiile părții vătămate Xxx prezentate la etapa urmăririi penale, care a indicat că fiind în beci, fratele a violat-o, a întreținut raport sexual fără voia ei. După asta a intrat în casă și i-a spus că fratele s-a atins de ea, iar mama i-a spus să tacă, că ea o să vorbească cu el;

- declarațiile suplimentare ale părții vătămate, în care a menționat că fratele deodată a început a o dezbrăca cu forța, între timp îi spunea să-i dea pace și încerca să-l împingă dar nu putea, începuse să plîngă și să strige la mama, la care fratele i-a pus mâna la gură, spunându-i să nu țipe. Totodată, i-a zis să nu încerce să-l împingă, că oricum nu scapă din mâinile lui. Ulterior, forțat i-a dat pantalonii în jos cu tot cu lenjerie și a împins-o la pământ, punînd-o pe spate, o ținea de mâini și era în imposibilitate de a face ceva. După ce a pus-o la pământ s-a urcat deasupra și a întreținut raport sexual fără voia ei, în timpul dat îi spunea să-i dea pace, la care în continuare el îi ținea mâna la gură ca să nu poată striga mai tare și tot spunea să stea să nu se miște. După asta, a lipit-o de butoi cu fața spre dânsul și tot a întreținut raport sexual fără voia ei;

- declarațiile martorilor Chicu Vera și Chicu Xxx care au confirmat faptul că, în seara zilei comiterii violului, și anume, la 24.11.2017, în timp ce stăteau la masă, Chicu Constantin și Xxx ambii au ieșit din casă pentru a fuma și respectiv, până la revenirea acestora a durat ceva timp, după care Xxx i-a povestit mamei sale despre faptul violului comis de către Chicu Constantin asupra sa, însă nu a găsit susținere din partea acesteia și a plecat acasă, a apelat organele de poliție când a avut posibilitate să găsească un telefon;

- concluziile raportului de expertiză judiciară nr.201835A0199 din 28.05.2018, prin care a fost supusă expertizei psihiatrico-psihologică în condiții de ambulatoriu Xxx, victimă a infracțiunii de viol, prin care s-a constatat că, partea vătămată nu suferă de careva maladie psihică cronică, nu necesită aplicarea unui tratament medical forțat, conform stării psihice partea vătămată putea să conducă cu acțiunile sale și putea să le conștientizeze, este capabilă să perceapă corect circumstanțele, care au importanță pentru cauză și poate depune declarații în fața judecății. Ținând cont de

particularitățile psihologice, Xxx putea să perceapă corect circumstanțele cazului și este în stare de a face declarații.

- procesul-verbal de confruntare din 14.06.2018, petrecut între partea vătămată Xxx și martorul Chicu Vera, în cadrul căruia ultimii și-au menținut declarațiile făcute anterior;

- declarațiilor făcute de către partea vătămată, în cadrul expertizării acesteia de către experții judiciari psihologi și psihiatru în raportul de expertiză judiciară nr.201835A0199 din 28.05.2018, în cadrul căreia Xxx a relatat referitor la circumstanțele cazului, specificând că în ziua respectivă a servit vin, fratele ei tot era beat, s-au coborât în beci în doi să servească vin în continuare, el a agresat-o de gât, i-a dat 2-3 palme peste față, a violat-o în formă normală, apoi și-a cerut iertare. A fost la poliție a doua zi. Repetă de câteva ori că l-a iertat pe fratele său, deoarece mama a rugat-o, în același timp dorește ca el să răspundă după lege.

Reieșind din cele expuse, stabilim că instanța de apel nu a luat în considerație aceste probe, fără a le analiza în coroborare cu celelalte probe, fără a evalua declarațiile părții vătămate în coroborare cu celelalte probe, idicând pripit că *„Ținând cont de cele stabilite supra, prima instanță a conchis corect că nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare declarațiile părții vătămate date la etapa urmăririi penale, deoarece în ședințele de judecată aceasta a negat cu vehemență veridicitatea acestor declarații, menționând că nu ar fi fost violată de către fratele său.”*, apreciind selectiv doar declarațiile expuse în ședința de judecată, fără a lua în considerație declarațiile părții vătămate și a martorilor date în cadrul urmăririi penale de către ultimii și că au fost făcute mai aproape de comiterea infracțiunii imputate inculpatului, iar evenimentele ce s-au produs au fost mai recente, ceea ce presupune o sinceritate mai vădită în astfel de situații, în raport cu declarațiile date ulterior de către aceștia.

Astfel, considerăm că instanța de apel prin menținerea sentinței, nu a ținut cont de toate circumstanțele ce au avut loc pe cauză, nu a evaluat toate probele și fără a efectua o analiză a acestora, cu aprecierea fiecărei probe în parte, cu expunerea asupra admisibilității sau inadmisibilității probei, ignorând totalmente probele administrate la caz, precum și în instanța de apel. Într-o hotărâre este necesar nu numai de a reda declarațiile participanților la proces, dar și de a expune esența acestor depoziții și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

În urma celor expuse, se atestă că, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanța de apel și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii pripite și nemotivate, totodată nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Pentru aceste motive am optat pentru soluția de admitere a recursului ordinar declarat de către procuror, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Judecătorii

Toma Nadejda

Cobzac Elena